

Bitiş Çizgisine Doğru: Gençlik ve Evrensel Erişim 2010

Evrensel Erişim Nedir?

Evrensel erişim, HIV koruma, test, tedavi, bakım ve destek servislerini herkes için uygun kılmak için küresel bir bağlantıdır. Bu bağlantı, spesifik olarak her ülke için ölçülebilir, zaman sınırlı ve gerçekçi ulusal hedeflere dayanır. 2001’de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu HIV/AIDS hakkında özel bölümü sırasında, üye devletler 2006’da AIDS üzerine yüksek seviyeli toplantıda tekrar teyit edilen birkaç zaman sınırlı hedef edindiler¹. Evrensel erişim 2005 Gleneagles G8 sırasında toplandı ve 2005’teki Birleşmiş Milletler Dünya Zirvesi ve 2006 UNGASS yüksek dereceli toplantısında yeniden teyit edildi.

Özellikle evrensel erişim, “dünyanın her yerinden insanların, eğitim ve öğüt verilmesi, çok sektörlü bakım ve destek servisleri ve sağlık servisleriyle, HIV’nin yayılmasının önlenmesi; insanların HIV ile yaşamlarını aileleriyle ve onlara değer verenlerle birlikte daha uzun süre sürdürebilmelerini sağlanması, AIDS’in başlangıcında hastalığı yavaşlatılması, hastalığın aileler üzerindeki etkilerinin ve gelirlerinin erimesinin azaltılmasına yardımcı olmak için katılımları anlamına gelir²”.

Evrensel erişimde ulaşılmak istenen 2010 hedefinden 2 yıl uzaktayız. Gelişmeler devam ederken, hedef karşılanmaktan uzakta. Milenyum Gelişim Hedefi#6 2015’teki hedefi belirlerken, evrensel erişimdeki ihtiyaçtaki acelenin altını çizer: HIV’nin yayılımını durdurmak ve azaltmak, sıtma ve diğer hastalıkların oranını azaltmak³. 2007’den itibaren 33,2 milyon insanın HIV ile yaşadığı, bunun 5,4 milyonunun 15–24 yaş arası gençlerden oluştuğu hesaplandı⁴. Cinsiyet ayrımcılığı genç kadınların (genellikle evli olanların) kondom kullanımını ve erişim hizmetlerini tartışmalarını engelledi. Şimdilerde alt Sahara Afrika’sında bu üç genç kadının her erkek için bulaştırıcı olması gerçeğiyle yansısı⁵.

Evrensel Erişime Doğru:

AIDS üzerine 2006 yüksek seviye toplantısından HIV/AIDS hakkında Politik Deklarasyon açıkça kapsamlı, kanıt bazlı önleme stratejilerinin uygulamasında HIVsiz genç jenerasyonu garantileme ihtiyacını belirtir⁶. Deklarasyonda altı çizilen maddelerin içerdikleri:

- Kondomların kullanılmasının sağlandığı, HIV ve AIDS eğitime, bilgisine, gönüllü danışmaya, testlere ve ilgili hizmetlere erişime taahhüdün edildiği, sorumlu cinsel davranışların artmasını sağlayan kapsamlı önleme stratejilerinin uygulanmasını üstlenmek.
- HIV ile yaşayan ve diğer savunmasız gruplara damga ve ayırımın ortadan kaldırılmasına dair gayretlerin yoğunlaştırılmasını üstlenmek.
- Çoğunlukla sağlık bakım ve hizmetleri aracılığıyla, cinsiyet ayrımı, cinsiyet temelli suiistimal ve şiddetin ortadan kaldırılmasına ve kadınların ve kızların kendilerini HIV salgınından koruma kapasitelerini yükseltilmesini üstlenmek.

2001 HIV/AIDS üzerine Uygulama Deklarasyonu özellikle genç insanların HIV’ye karşı oynadıkları rolleri fark etti, HIV ile yaşayanların, genç insanların ve sivil toplumların aktörlerinin HIV/AIDS’ nin bütün durumlardaki problemin tespitindeki belirli rolleri ve anlamlı katkıları, tam ilgililikleri ve tasarım, planlama, uygulama ve program değerlendirme katılımlarının HIV/AIDS salgınında etkili yanıtlar almada kesin olduğu anlaşıldı.

Şimdi neredeyiz?

2006'nın başlarında bir eleştiri DoC'nin hedeflerine ulaşmada göz önünde bulundurulabilir bir gelişim gösterildiğini ortaya çıkardı, ama yine de çoğu ülke taahhüdünü doldurmayı başaramadı⁷. Evrensel erişime ulaşımındaki gelişme spesifik HIV eğitimini ulusal bir skalada tartan indikatörlerle ölçüldü. Gençlik bu indikatörlerin anahtar parçasıydı, oysa istatistikler ve diğer güvenilir bilgiler eksik olmaya devam ediyor ve, sonuç olarak, genç insanların ihtiyaçları ulusal ADS stratejilerinde gözden kaçırıldı⁸. Genç insanlar sağlık hizmetlerine yetişkin ve çocuklardan daha az erişiyor ve testlere ve tedavilere ulaşma engel olacak aile bireylerine ifşa olmaktan korkuyorlar⁹. HIV ile yaşayan gençlerin özel ihtiyaç ve tasarımı amaçlanmış ilgililiklerine ve poliçelerin ve programların uygulanmasına dayanan hakları vardır.

2001'deki Doc'a göre, üye ülkeler 2010'a kadar, 15–24 yaş arası gençlerin %95inin HIV hakkında doğru bilgilendirileceğini garanti edildiğini taahhüt etti. Ancak, 2007 ile birlikte, genç erkeklerin sadece %40'ı, kadınlarınsa %36'sı bulaşıcılığı önleme yollarını doğru olarak tanımladı ve HIV hakkındaki yaygın hataları reddetti¹⁰. Ama 2007'dekine göre sürpriz bir şey değildi, 15 yaşındakiler arasındaki bütün yeni HIV enfeksiyonlarının yaklaşık yüzde 40'ı, 15-24 arası gençler arasında oluşarlardan daha yukarda¹¹. Hükümetlerle, gelişim ortaklarıyla, öğretmenler, veliler, sağlık hizmeti sağlayıcıları ve gençlerle çalışmada iki yılı geride bıraktık, aralıklara köprü kurduk, kendimizi korumaya yarayacak bilgilere ve hizmetlere uygun ve erişilebilir hale getirdik.

Ek olarak, ölçümler, sağlık hizmetlerinin ve güvenli ve yargılamadan uzak danışmanın sağlandığı, genç kızlar ve kadınlar için spesifik hizmetlerin sağlandığı, kapsamlı cinsel eğitimin bütün gençlere uygun ve erişilebilir hale getirilmesinin garantilediği, gençler arası damga ve ayrımcılığa karşı etkili bir karşılık olarak alınmalıdır. Bütün bu sahalarda, anlamlı katılımın yükseltilmesi gereklidir, özellikle HIV ile yaşayan gençler için. Evrensel erişimde başarı kapsama ve katılımsız gerçekleşemez.

Ben ne yapabilirim?

HIV 21 yıldır bir gerçek ve genç insanlar bunun bir parçası olmaya devam ediyorlar. Karşılaşmalar genç insanların yenilikçi çözümlerine dayanıyor gibi görünüyor. Genç insanlar HIV'nin yayılımının önlenmesi ve önyargıların üstesinden gelinmesi için olan küresel çabalarda en kritik kaynaklar. Evrensel erişim hakkındaki taahhütlerin dolması konusundaki sorumlulukta ısrar edebilmemiz için yardımınıza ihtiyacımız var. İşte yapabilecekleriniz:

- **Kendinizi koruyun ve yaşlılarımızın da korumasını sağlayın.**
- www.ua2010.org gibi kaynaklardan **bilgilenin**.
- **Liderlerle taahhütte bulunmaları konusunda lobi yapın ve bunlara değer verildiğini garantileyene kadar devam edin.** Ülkenizde HIV ve AIDS'le alakalı kimlerin çalıştığını bulun ve gençlerin sesinin duyulduğunu görmek için bunlarla bir toplantı organize edin. Karar vericilerin kendilerini gençlere karşı sorumlu hissetmeleri ve gençlik savunucuları ve kampanyacıların bu konuya önem verdiklerini, kendi ve yaşlılarının haklarıyla ilgili ayağa kalkmakta serbest olduklarını bilmeleri çok önemlidir¹².

- Dengeli bir görüş oluşturmak ve gençlerin birden çok endişesine ses vermek için, **gençlik hedefleriyle buluşan hükümeti ve sivil toplumu denetlemek üzere söz alın.**

Dünya AIDS Günü (1 Aralık) gibi **anahtar aktivitelerde harekete geçin ve kampanya oluşturun.** HIV ve AIDS'le ilgili burada anahtar bilgiler bulabilirsiniz.

http://www.worldaidscampaign.info/index.php/en/campaigns/key_constituencies/youth

- **Ağlara uzanın. – HIV ve AIDS sorunlarıyla ilgili diğer genç aktivistler ve kampanyacılarla görüşün,** bilgilerinizi ve hizmetlerinizi toplumla paylaşmak için ortaklıklar kurun. HIV ile yaşayan insanlar, kadınlar, işçi sınıfı, parlamenterler, medya, iş dünyası, çocuklar, hükümet dışı organizasyonlarla 2010 evrensel hareketinde amacınızı geliştirmek için görüşün.

1 General Assembly Report of the UN Secretary General, "Declaration of Commitment on HIV/AIDS and Political Declaration on HIV/AIDS: midway to the Millennium Development Goals." April 1, 2008. Other key processes in relation to universal access include the 2005 World Summit, as well as the 2005 Gleneagles G8 Summit.

2 World AIDS Campaign <http://www.ua2010.org/>

3 "The MDGs – Are we on track?" UN CHRONICLE, VOLUME XLIV NUMBER 4, 2007

4 WHO/UNICEF "Global Consultation on Strengthening the Health Sector Response to Care, Support, Treatment and Prevention for Young People Living with HIV." (Meeting report) Blantyre, Malawi, 2006.

5 UNAIDS, 2006 Report on the Global AIDS Epidemic

6 United Nations General Assembly 2006 High- Level Meeting on AIDS. Uniting the world against AIDS. May, 2006.

7 United Nations General Assembly 2006 High- Level Meeting on AIDS. Uniting the world against AIDS. May, 2006.

8 Kumar, Smita (Elizabeth Glaser Pediatric AIDS Foundation), Kristin Mmari (Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health), William Barnes (George Washington University) Jeffrey Birnbaum, "Programming Considerations for Youth- Friendly HIV Care and Treatment Services." May, 2008 UNAIDS 2007 AIDS Epidemic Update

9 WHO/UNICEF "Global Consultation on Strengthening the Health Sector Response to Care, Support, Treatment and Prevention for Young People living with HIV." (Meeting Report) Blantyre, Malawi, 2006.

10 General Assembly Report of the UN Secretary General, "Declaration of Commitment on HIV/AIDS and Political Declaration on HIV/AIDS: midway to the Millennium Development Goals." April 1, 2008

11 UNAIDS (2007) *AIDS epidemic update: Core slides: Global Summary of the HIV and AIDS epidemic.* UNAIDS, Geneva.

http://www.unaids.org/en/KnowledgeCentre/HIVData/Epidemiology/epi_slides.asp

12 www.youthaidscoalition.org

Metnin aslı www.youthcoalition.org adresinden alınmıştır.